

Одержана з їх допомогою інформація давала підстави видати науково обґрунтовані рекомендації щодо оптимального вибору професії респондентом.

Причому у випадках, коли наявні дані не дозволяли успішно освоїти та виконувати діяльність за обраною професією, передбачалося проведення комплексу профорієнтаційних заходів, які забезпечували формування необхідних показників. Психодіагностичний профорієнтаційний комплекс і передбачені профорієнтаційні заходи становлять єдину профорієнтаційну систему, що передбачає також врахування стану здоров'я респондента.

Необхідно відзначити важливе суспільне значення вдалого вибору професії кожним його членом. Вирішення проблеми адекватного вибору професії у широких масштабах матиме позитивні наслідки для всього суспільства, оскільки призведе до вирішення проблеми раціонального використання трудових ресурсів, отримати максимальну віддачу від кожного члена. Відповідно, вирішення проблеми професійної орієнтації сприятиме подоланню затяжної соціально-економічної кризи, в якій перебуває наше суспільство.

Висновки. Згідно з сучасними науковими уявленнями, адекватний вибір професії є важливим чинником професійного і життєвого самовизначення кожної людини, а тому виступає необхідною умовою досягнення нею особистісного благополуччя та успіху в житті загалом. Відповідно, оптимізація професійного самовизначення, передусім учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів, є важливим завданням не лише науковців, але й має загальнодержавне значення.

Література:

1. Вінтюк Ю. В. Створення і застосування здоров'язберігаючої профорієнтаційної системи. Монографія. Видання друге, змінене. / Ю. В. Вінтюк. – Львів: «Камула», 2018. – 168 с.

Тези надіслані 28 лютого 2019 р.

Волошин Олександра Романівна, Галайко Наталія Володимирівна

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА

Сучасний етап розвитку національної економіки характеризується значним зростанням ролі керівника у всіх сферах управління виробництвом. Психологія менеджменту, яка трансформована відповідно до умов ринкової економіки, є однією з найактуальніших проблем сучасної вітчизняної науки. Сучасне ринкове мислення формується не лише економічними, а й у значній

мірі і психологічними чинниками, певними соціальними, культурними, звичаєвими, релігійними, традиційними факторами. Тому для успішного функціонування економіки України дуже потрібні енергійні, професійно та психологічно підготовлені керівники.

Зрозуміло, що оволодіння технікою управління – це складний процес, який відбувається у повсякденній практиці. Психологічна наука розробляє основні норми ділових і особистих відносин, що дозволяє зберігати стабільні особисті контакти, вдосконалювати культуру ділових відносин, підвищувати рівень їх ефективності, асимілюючи при цьому нове, прогресивне, раціональне. Саме розширення знань про себе та інших людей, вміння встановити оптимальні відносини, навички особистого та ділового спілкування – це ті положення, які пропонує сучасна психологічна наука і які мають важливе значення для підготовки ефективного менеджера. Саме особливе поєднання темпераментів, характерів, життєвих цінностей визначає специфічну взаємодію людей і дозволяє грамотно керувати колективом.

У сучасній професійній діяльності дуже важливо, коли колеги розуміють один одного з півслова. Недостатня психологічна освіченість більшості членів нашого суспільства є однією із важливих причин недостатнього рівня кадрової роботи на підприємствах, що викликає необхідність у наданні дієвої допомоги підприємцям, керівникам та службовцям підприємств, організацій та фірм в оволодінні основами психологічних знань [3].

Так, у психології особистості як об'єкта управління важливу роль відіграють вік, стать, освіта, трудовий стаж. Але крім цих природних і об'єктивних факторів існують ще специфічні характерні риси – особиста спрямованість, тип мислення, певні схильності та інтереси, сила волі та інші особливості характеру, які ще потрібно вивчати і постійно вдосконалювати в собі.

Сучасна практика управління засвідчує, що значна частина менеджерів недооцінює роль особистого фактора у підвищенні ефективності своєї управлінської діяльності та професійного розвитку, і при цьому не може використовувати при вирішенні складних управлінських завдань такі якості особистості, як вміння виважено ризикувати і протистояти стресам, комунікабельність, ввічливість, самостійність, незалежність. Не є секретом той факт, що багатьом сучасним керівникам не вистачає візуальної культури спілкування, доброзичливості і поваги до партнерів по бізнесу. Аналіз показує, що окремі менеджери досить часто порушують етичні норми ділової взаємодії. Мова йде про недотримання таких елементарних моральних вимог як порядність, скромність, справедливість, відповідальність, чесність та ін. [2].

При цьому так управлінці не завжди усвідомлюють те, що зовнішній прояв особи менеджера є не тільки прояв внутрішньої культури, але й професіоналізму. Актуалізація проблеми врахування морального фактора в

управлінні є специфічною особливістю сучасної цивілізованої управлінської діяльності. Адже саме моральність є системоутворюючим елементом у формуванні особистості менеджера як ефективного управлінця [1].

Отже, у психології управління можемо виділити такі основні проблеми, які мають особливо важливе значення для психологічної підготовки сучасних менеджерів: проблема визначення стилю управлінської діяльності; вибір ефективних форм та методів групового (командного) вирішення управлінських проблем, виходячи з оптимального делегування повноважень; вміння управляти процесами нововведень. Саме від вирішення цих проблем залежить рівень психологічної підготовки менеджера, що сприятиме розвитку якостей здібностей, його адекватної самооцінки, формуванню таких ціннісних орієнтацій і мотивів, що дозволить оптимізувати зв'язок системи їх навчання і підготовки.

Література:

1. Дукла Д. *Професійні компетенції менеджера сучасної Європи – визначник його професіоналізму* / М. Міровска (ред.)// *Соціальна праця як інструмент інтеграції місцевого суспільства*. – Ченстохова, 2008. – С. 34-35.

2. Н.І. Жигайло, Р.І. Карпінська. *Психологія професійного і духовного становлення керівника* / *Збірник наук.праць К-ПМУ ім. Івана Огієнка інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України «Проблеми сучасної психології»*. 2014. – Випуск 24. – С. 228-239.

3. Ханілова В.П. *Соціально-психологічні умови формування конкурентоздатності майбутніх менеджерів* // *Актуальні проблеми психології. Том. 1.: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія.*: Зб. наук. пр. Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К.: Міленіум, 2005. – Ч.16. – С. 89-94.

Тези надіслані 21 лютого 2019 р.

Волошин Олександра Романівна, Столяренко Олена Олексіївна

КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ НАВИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Уперше поняття «соціалізація» з'явилося наприкінці ХІХ ст. в американській та французькій соціології. Під соціалізацією особи, ми розуміємо, процес засвоєння нею соціальних норм, цінностей, саморозвитку, розкриття потенціалу. Люди, які соціалізовані в суспільстві є самореалізовані, досягають успіху та налагоджують швидко контакти.